

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

Кафедра психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін факультету забезпечення
оперативно-службової діяльності

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Національної академії Державної прикордонної
служби України
імені Богдана Хмельницького

генерал-майор

Олександр ЛУЦЬКИЙ

«29» 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ООК 03 «ОСНОВИ НАУКОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ»

обов'язкова

для набору 2020 року

Ступінь вищої освіти: доктор філософії

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)

Галузь знань: 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону

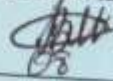
Спеціальність: 252 Безпека державного кордону

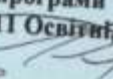
Форма навчання: денна

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи наукової комунікації» для слухачів ад'юнктури.

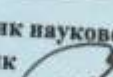
Розробник: 1. докт. пед. наук професор Валентина МІРОШНІЧЕНКО
2. канд. пед. наук, доцент Світлана ШУМОВЕЦЬКА

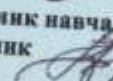
Робочу програму схвалено на засіданні кафедри психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін
протокол від «31» серпня 2020 року № 1

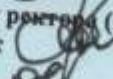
Начальник кафедри психології, педагогіки
та соціально-економічних дисциплін
полковник Валентина МІРОШНІЧЕНКО
« 30 » 08 2020 року

ПОГОДЖЕНО:
Гарант освітньої програми
зі спеціальності 017 Освітні, педагогічні науки
працівник Володимир КИРИЛЕНКО
« 30 » 08 2020 року

Керівник групи забезпечення зі спеціальності Безпека державного кордону
полковник Дмитро КУПРІЄНКО
« 30 » 08 2020 року

Начальник науково-дослідного відділу
полковник Юрій ДЕМ'ЯНЮК
« 30 » 08 2020 року

Начальник навчального відділу
полковник Андрій СОРОКА
« 30 » 08 2020 року

Заступник ректора (проректор) з навчальної та наукової роботи
полковник Сергій БЛЯВЕЦЬ
« 30 » 08 2020 року

I. ООК 03 «ОСНОВИ НАУКОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ»

Тип дисципліни	обов'язкова освітня компонента
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Мова викладання	українська
Семестр	2
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	3,0
Форми навчання, для яких викладається дисципліна	денна

Мета вивчення навчальної дисципліни – формування у слухачів професійних компетентностей, які у подальшому забезпечать належну комунікацію у різних форматах та комунікаційних середовищах, у яких вони можуть презентувати результати наукових досліджень.

Завдання навчальної дисципліни:

сформувані у слухачів комунікативні уміння відповідно до структури, умов та вимог комунікаційних середовищ наукової діяльності;

забезпечити володіння навичками укладання наукових текстів;

сформувані вміння ефективної презентації результатів наукових досліджень, комунікативно виправданого використання засобів мови з дотриманням наукового стилю.

Результати навчання

Слухач, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен:

знати:

особливості наукової комунікації, її формати у різних комунікаційних середовищах;

історію становлення та розвитку наукових комунікацій;

основні поняття наукової комунікації, способи (канали) та форми передачі (обміну) наукової інформації;

специфіку наукового тексту та його основні структурні елементи;

жанри наукової комунікації та їх комунікативні особливості;

науковий статус комуніканта (адресанта), його роль у наукових зв'язках;

види і форми наукових публікацій;

принципи опрацювання наукової інформації у кваліфікаційному дослідженні.

уміти:

створювати різножанрові наукові тексти незалежно від галузі знань;

здійснювати аналіз, реферування, анотування наукових текстів;

оцінювати структуру наукових і публіцистичних текстів;
писати анотації, рецензії, огляди, есе, статті, курсові роботи, складати наукові тези, доповіді;
здійснювати ефективне комунікування у різних комунікаційних середовищах;
грамотно структурувати та викладати думки в навчально-наукових та наукових творах;
визначати особливості комунікативного процесу, виділяти та характеризувати специфіку наукової комунікації;
редагувати наукові тексти різних жанрів;
використовувати вербальні та невербальні прийоми наукової презентації.

ознайомитись з:

сучасними засобами обміну науковою інформацією;
особливостями наукового листування;
специфікою віртуального наукового дискурсу;
основними мовними кліше у науковому дослідженні.

Зміст навчальної дисципліни. Наукова комунікація у сучасному світі. Науковий текст. Наукові комунікації та бібліометрична система. Писемні форми наукової комунікації. Усні форми наукової комунікації. Міжнародні зв'язки та наукові заходи. Презентація в системі наукової комунікації.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 16 год., семінарські заняття – 16 год., контрольна робота – 2 год., індивідуальна робота – 24 год., самостійна робота – 22 год.; підсумковий контроль – 4 год., разом – 90 год.

Форми (методи) навчання: лекції та семінарські заняття (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації), самостійна робота (індивідуальні завдання).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, тестування, підсумковий контрольний захід.

Вид семестрового контролю: диференційований залік.

Навчальні ресурси:

1.1. Діденко О. В., Шумовецька С. П. Основи наукової комунікації : навч. посіб. Хмельницький: Вид-во НАДПСУ, 2018. 166 с.

1.2. Селігей П. О. Світло і тіні наукового стилю: Монографія / НАН України. Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2016. 627 с.

1.3. Семенов О. М. Культура наукової української мови: навч. посіб. Київ: ВЦ «Академія», 2010. 216 с.

Викладач: згідно з формою А-4.03.

II. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує формування у слухачів таких **програмних компетентностей**:

А) загальні компетентності:

ЗК-2. Здатність налагоджувати професійну комунікацію, виробляти власний стиль спілкування на діалогічній основі, обґрунтовано й доказово відстоювати власні наукові переконання, кваліфіковано відображати результати наукових досліджень у наукових статтях та тезах доповідей, презентувати результати своїх досліджень, демонструвати культуру наукового усного й писемного мовлення державною та іноземними мовами при оформленні наукових та академічних текстів, демонстрації результатів наукових досліджень у ході дискусій і наукової полеміки, а також до повного розуміння іншомовних наукових текстів зі спеціальності безпека державного кордону.

ЗК-5. Здатність дотримуватись норм і правил наукової та повсякденної етики у власній професійній діяльності, діловому спілкуванні, міжособистісних стосунках, до неухильного дотримання норм наукової доброчесності.

Б) Програмні результати навчання

ПРН-2. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми безпеки державного кордону державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних фахових наукових виданнях.

РН-18. Здатність до спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в певній галузі наукової та/або професійної діяльності.

РН-19. Кваліфіковано відображати результати наукових досліджень у наукових статтях, опублікованих як у фахових вітчизняних виданнях, так і у виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз.

Для досягнення програмних результатів навчання з навчальної дисципліни слухач повинен:

1. **Знати** особливості наукової комунікації, її формати у різних комунікаційних середовищах; норми сучасної української літературної мови щодо наукового спілкування; вимоги до створення та оформлення різних видів наукових текстів; історію становлення та розвитку наукових комунікацій; жанри наукової комунікації та їх комунікативні особливості; види і форми наукових публікацій.

2. **Розуміти** основні поняття наукової комунікації, способи (канали) та форми передачі (обміну) наукової інформації; правила ведення різних форм наукової комунікації; специфіку наукового тексту та його основні структурні елементи; науковий статус комуніканта (адресанта), його роль у наукових зв'язках; принципи опрацювання наукової інформації у кваліфікаційному дослідженні.

3. **Застосовувати** знання про специфіку наукової комунікації для створення наукових текстів, подання стислої інформації з того чи іншого питання відповідно до поставленої мети та комунікативних намірів, для реферування, анотування наукових текстів.

4. **Аналізувати** різножанрові наукові тексти незалежно від галузі знань; структурування та виклад думок у навчально-наукових та наукових творах.

5. **Синтезувати** знання специфіки наукових текстів для складання планів, анотацій, рецензій, оглядів, есе, статей, наукових тез, доповідей, редагування наукових текстів різних жанрів, для влучного висловлювання та успішного вирішення проблем і завдань наукової комунікації.

6. **Оцінювати** структуру наукових і публіцистичних текстів; відповідність перекладу текстів українською мовою; правильність побудови наукового тексту того чи іншого жанру відповідно до поставленої мети та комунікативних намірів; доречність використання стійких мовних зворотів та відповідність етикетних моделей в усному науковому мовленні.

III. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Наукова комунікація у сучасному світі

Перелік питань, що стосуються теми і вивчаються під час аудиторних занять.

1. Історія становлення світової системи наукової комунікації.
2. Сутність та складові наукової комунікації.
3. Види наукової комунікації.
4. Історичний аспект становлення наукової комунікації.
5. Особливості та види наукової комунікації.

Перелік питань, що стосуються теми і виносяться на самостійне опрацювання. Бібліотеки, історія становлення і фонди. Бібліотека і сучасна наукова електронна комунікація

Тема 2. Науковий текст

Перелік питань, що стосуються теми і вивчаються під час аудиторних занять.

1. Науковий стиль мовлення, його особливості.
2. Науковий текст, його види та складові.

3. Особливості наукового стилю української мови.
4. Науковий текст та його основні структурні елементи.
5. Етапи підготовки та редагування фахових документів.
6. Типові помилки у фахових документах і методи їх усунення.
7. Мова науковця і мовні маніпуляції у науковому тексті.
8. Основні передумови дієвості наукового тексту.
9. Мова науковця. Мовні маніпуляції у науковому тексті.
10. Виразність і читабельність наукового тексту.

Перелік питань, що стосуються теми і виносяться на самостійне опрацювання. Засоби авторизації у наукових текстах. Засоби адресованості до читача у наукових текстах.

Тема 3. Наукові комунікації та бібліометрична система

Перелік питань, що стосуються теми і вивчаються під час аудиторних занять.

1. Наукометричні бази та бібліометричні параметри оцінки наукових досліджень.
2. Посилання і цитування у науковому тексті. Плагіат як девіантна форма наукової комунікації.
3. Бібліометричні зв'язки у системі наукової комунікації.
4. Види цитування і посилань. Плагіат і принципи наукової етики.

Перелік питань, що стосуються теми і виносяться на самостійне опрацювання. Сутність наукового пошуку та бібліометричних зв'язків. Забезпечення документного підтвердження комунікацій у межах наукових галузей та між ними. Плагіат як специфічна форма мовно-комунікативної дії. Причини та ознаки плагіату. Плагіат і наукова етика. Наукове дослідження та авторське право.

Тема 4. Письмові форми наукової комунікації

Перелік питань, що стосуються теми і вивчаються під час аудиторних занять.

1. Анотування та реферування наукових джерел.
2. Наукова стаття як форма передачі наукової інформації.
3. Алгоритмічні приписи написання рецензії та наукового відгуку.
4. Аналітичне опрацювання інформації наукових джерел: анотування та реферування.
5. Особливості статті, рецензії та відгуку як жанрів наукової літератури.

Перелік питань, що стосуються теми і виносяться на самостійне опрацювання. Види наукових статей. Особливості композиції статті. Особливості складання літературного огляду наукової літератури. Мовні кліше при описі актуальності і новизни дослідження. Мовні кліше при описі теоретичної і практичної значущості, апробації результатів.

Тема 5. Усні форми наукової комунікації

Перелік питань, що стосуються теми і вивчаються під час аудиторних занять.

1. Наукова доповідь і науковий виступ, основні етапи підготовки.
2. Зовнішній вигляд оратора і виголошування промови.
3. Доповідь як основний жанр усного наукового дискурсу.
4. Умови успішного виголошення наукової доповіді.

Перелік питань, що стосуються теми і виносяться на самостійне опрацювання. Наукове повідомлення, захист проекту як форми усної наукової комунікації. Особливості аудиторії, мета виступу і їх урахування при виборі риторичних прийомів при складанні усного наукового тексту. Класична і сучасна наукова риторика. Властивості публічного мовлення й наукове мовлення.

Тема 6. Міжнародні зв'язки та наукові заходи

Перелік питань, що стосуються теми і вивчаються під час аудиторних занять.

1. Наукові конференції в системі обміну науковою інформацією.
2. Наукові дискусії та комунікативні стратегії їх учасників.
3. Тези, їх функція.
4. Композиція і мовні особливості тез.
5. Складання заявки на участь в конференції.
6. Визначення ключових слів тез
7. Наукові конференції, їх види та умови ефективного проведення.
8. Наукові дискусії, правила поведінки її учасників.

Перелік питань, що стосуються теми і виносяться на самостійне опрацювання. Види віртуальних наукових конференцій. Умови ефективного проведення віртуальних наукових конференцій. Міжнародні конгреси, форуми, семінари та ін., їх роль у процесі наукового обміну. Найважливіші міжнародні конгреси в історії наукової комунікації.

Тема 7. Презентація в системі наукової комунікації

Перелік питань, що стосуються теми і вивчаються під час аудиторних занять.

1. Наочність на наукових заходах, особливості її використання.
2. Електронна презентація наукового виступу.
1. Особливості використання наочності на наукових заходах.

2. Презентація як жанр сучасної наукової комунікації.

Перелік питань, що стосуються теми і виносяться на самостійне опрацювання. 1. Технологія розвитку критичного мислення.

2. Діалогові технології для розвитку умінь наукової комунікації.

IV. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Розподіл навчального часу за курсами, семестрами та видами навчального навантаження

Курс	Семестр	Кількість кредитів ЄКТС	Кількість годин																		Форми підсумкового контролю					
			Загальна	Усього аудиторних занять	Аудиторна робота										Індивідуальна робота							Самостійна робота	Екзамен	Диференційований залік	Залік	
					лекції	семінарські заняття	групові вправи	практичні заняття	лабораторні заняття	семінари	рольові ігри	контрольна робота	індивідуальні заняття	*модульний контроль	підсумковий контроль	Усього	реферат	конспект з теми	аналіз промов	виконання вправ	курсова робота					контрольна робота
за денною формою навчання																										
I	2'	3	90	44	16	16		6				2		4	24	2	12		10				22			
Усього за дисципліну		3	90	44	16	16		6				2		4	24	2	12		10				22		+	

4.2. Розподіл навчального часу за розділами (модулями), темами та видами навчального навантаження

№ розділу (модуля)	№ теми	Назва теми	Кількість годин																						
			Загальна	Усього аудиторних занять	Аудиторна робота											Індивідуальна робота						Самостійна робота			
					лекції	групові заняття	групові вправи	практичні заняття	лабораторні заняття	семінари	рольові ігри	контрольна робота	індивідуальні заняття	*модульний контроль	підсумковий контроль	Усього	реферат	конспект з теми	аналіз промов	виконання вправ	курсова робота		контрольна робота	-----	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
	1	Наукова комунікація у сучасному світі	6	4	2					2															2
	2	Науковий текст	14	10	4			2		4							2				2				2
	3	Наукові комунікації та бібліометрична система	10	4	2					2							2		2						4
	4	Писемні форми наукової комунікації	20	8	2			2		2		2					8	2	2		4				4
	5	Усні форми наукової комунікації	10	4	2					2							2		2						4
	6	Міжнародні зв'язки та наукові заходи	16	6	2			2		2							6		4		2				4
	7	Презентація в системі наукової комунікації	10	4	2					2							4		2		2				2
	Диференційований залік		2	2												4									
Усього за дисципліну			90	44	16			6		16		2			4	24	2	12		10					22

4.3. План проходження навчальної дисципліни

Запланована кількість аудиторного навантаження – 44 години

№ теми	Найменування теми	Кількість год.	Номери, вид занять та кількість годин								Місяці	Номери тем, занять та кількість годин	Кількість годин
			1	2	3	4	5	6	7	8			
1	Наукова комунікація у сучасному світі	4	Лз2	Сз2							01	Т.1/1 л.2; Т.1/2 с.2; Т.2/1 л.2; Т.2/2 с.2;	8
2	Науковий текст	10	Лз2	Сз2	Пз2	Лз2	Сз2				02	Т.2/3 пр.2; Т.2/4 л.2; Т.2/5 с.2; Т.3/1 л.2;	8
3	Наукові комунікації та бібліометрична система	4	Лз2	Сз2							03	Т.3/2с.2; Т.4/1.л.2; . 4/2 пр.2; Т.4/3. с.2;	8
4	Писемні форми наукової комунікації	10	Лз2	Пз2	Сз2	Пз2	Кр2				04	4/4 пр.2;Т.4/5. КР.2; Т.5/1. л.2; Т.5/2. с.2;	8
5	Усні форми наукової комунікації	4	Лз2	Сз2							05	Т.6/1. л.2; Т.6/2 пр.2;	4
6	Міжнародні зв'язки та форми наукових контактів	4	Лз2	Сз2							06	Т.7/1. л.2; Т.7/2. с.2;	4
7	Презентація в системі наукової комунікації	4	Лз2	Сз2							04	ДЗ. – 4	4
Диференційований залік		4	Дз4										
Всього		44									Усього		44

Умовні скорочення:

Лекційне заняття – Лз

Семінарське заняття – Сз

Практичне заняття – Пз

Контрольна робота – Кр

Диференційований залік – Дз

Заняття, що обов'язкове для оцінювання – 5/2с(2)

4.4. Тематичний план

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування тем та навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
1			6	Наукова комунікація у сучасному світі	
	1	лекція	2	<u>Становлення та сутність наукової комунікації</u> 1. Історія становлення світової системи наукової комунікації. 2. Сутність та складові наукової комунікації. 3. Види наукової комунікації.	[1.3], с. 5–10, 28–55 [2.8], с. 7–23
		самостійна робота	2	<u>Бібліотеки в системі наукової комунікації</u> 1. Бібліотеки, історія становлення і фонди. 2. Бібліотека і сучасна наукова електронна комунікація.	[2.5]; [2.11]
	2	семінар	2	<u>Наукова комунікація як різновид спеціалізованої комунікації</u> 1. Історичний аспект становлення наукової комунікації. 2. Особливості та види наукової комунікації.	[1.3], с. 5–10, 28–55 [2.2], с. 23–99
2			14	Науковий текст	
	1	лекція	2	<u>Науковий стиль мовлення і науковий текст</u> 1. Становлення наукового стилю української мови. 2. Науковий текст, його види та складові.	[1.2], с. 7–18, 336–389 [1.3], с. 62–68 [2.4], с. 44–59
		самостійна робота	2	<u>Суб'єкт мовлення та його адресат у науковому тексті</u> 1. Засоби авторизації у наукових текстах. 2. Засоби адресованості до читача у наукових текстах.	[2.6], с. 105–131
	2	семінар	2	<u>Науковий текст як джерело інформації</u> 1. Особливості наукового стилю української мови. 2. Науковий текст та його основні структурні елементи.	[1.2], с. 389–518
	3	лекція	2	<u>Науковець і творення досконалого наукового тексту</u> 1. Мова науковця і мовні маніпуляції у науковому тексті. 2. Основні передумови дієвості наукового тексту.	[1.2], с. 417–461 [1.3], с. 81–96 [2.6], с. 77–194
		індивідуальна робота (виконання вправ)	2	<u>Логічні аспекти наукового тексту</u> 1. Основні принципи зв'язності наукового тексту. 2. Логіка організації речень у науковому тексті.	[1.2], с. 417–461 [2.6], с. 77–194, 256–274
	4	семінар	2	<u>Основні вимоги до наукового тексту</u> 1. Мова науковця. Мовні маніпуляції у науковому тексті. 2. Виразність і читабельність наукового тексту.	[1.2], с. 417–461 [2.6], с. 77–194 [2.6], с. 77–194

1	2	3	4	5	6
	5	практичне	2	<u>Точність наукового мовлення</u> 1. Типові порушення норм через нерозрізнення синонімів і паронімів. 2. Невмотивовані взаємозаміни паронімів у наукових текстах.	[1.2], с. 128–284
3			10	Наукові комунікації та бібліометрична система	
	1	лекція	2	<u>Бібліометричні параметри оцінки наукових досліджень</u> 1. Наукометричні бази та бібліометричні параметри оцінки наукових досліджень. 2. Посилання і цитування у науковому тексті. Плагіат як девіантна форма наукової комунікації.	[2.3], с. 163–174 [2.5]; [2.11]
		самостійна робота	2	<u>Науковий пошук та бібліометричні зв'язки</u> 1. Сутність наукового пошуку та бібліометричних зв'язків. 2. Забезпечення документного підтвердження комунікацій у межах наукових галузей та між ними.	[2.5]; [2.11]
		індивідуальна робота (конспект)	2	<u>Інтертекстуальна взаємодія в мові науки</u> 1. Інтертекстуальність як текстотвірний фактор у науковому мовленні. 2. Цитація як форма інтертекстуальної взаємодії. 3. Непряма мова у наукових текстах. 4. Фонове посилання як сигнал інтертекстуальної взаємодії.	[2.3], с. 163–174
		самостійна робота	2	<u>Плагіат як девіація у науковій комунікації</u> 1. Плагіат як специфічна форма мовно-комунікативної дії. Причини та ознаки плагіату. 2. Плагіат і наукова етика. Наукове дослідження та авторське право.	[2.3], с. 171–174, 188–191
	2	семінар	2	<u>Бібліометричні зв'язки та опрацювання наукової інформації</u> 1. Бібліометричні зв'язки у системі наукової комунікації. 2. Види цитування і посилань. Плагіат і принципи наукової етики.	[2.3], с. 163–174 [2.5]; [2.11]
4			22	Письмова наукова комунікація	
	1	лекція	2	<u>Письмові форми наукової комунікації</u> 1. Анотування та реферування наукових джерел. 2. Наукова стаття як форма передачі наукової інформації. 3. Алгоритмічні приписи написання рецензії та наукового відгуку.	[1.2], с. 462–518 [1.3], с. 99–114 [2.8], с. 130–254
		індивідуальна робота (виконання вправ)	2	<u>Аналітичне опрацювання інформації наукового джерела</u> 1. Жанрова характеристика анотації, основні принципи її складання. 2. Специфіка наукового реферування.	[1.3], с. 99–106 [2.8], с. 183–254
		самостійна робота	2	<u>Наукова стаття як жанр</u> 1. Види наукових статей. Особливості композиції статті. 2. Особливості складання літературного огляду наукової літератури.	[1.3], с. 99–114 [2.8], с. 292–332

1	2	3	4	5	6
	2	практичне	2	<u>Доречність у науковому тексті</u> 1. Мовні штампи і канцеляризми. 2. Основні способи заміни канцеляризмів у наукових текстах.	[2.8], с. 10–40
	3	семінар	2	<u>Культура письмової наукової комунікації</u> 1. Аналітичне опрацювання інформації наукових джерел: анотування та реферування. 2. Особливості статті, рецензії та відгуку як жанрів наукової літератури.	[1.3], с. 99–114
		індивідуальна робота (конспект)	2	<u>Засоби обміну науковою інформацією</u> 1. Професійне резюме, його мета та структура. 2. Особливості складання літературного огляду.	[1.3], с. 99–114
		самостійна робота	2	<u>Мовні кліше у науковому дослідженні</u> 1. Мовні кліше при описі актуальності і новизни дослідження. 2. Мовні кліше при описі теоретичної і практичної значущості, апробації результатів.	[1.3], с. 91–96
		індивідуальна робота	2	Тематика рефератів за п. VII	[1.2], с. 5–195 [1.3], с. 3–618
		індивідуальна робота (виконання вправ)	2	<u>Культура наукового тексту</u> 1. Оформлення результатів наукової діяльності. План, тези, конспект. 2. Реферат як жанр академічного письма.	[2.3], с. 191–218
	4	практичне	2	<u>Синтаксис наукових текстів</u> 1. Використання активних конструкцій в українській мові 2. Побудова речень з дієслівними конструкціями.	[1.3], с. 96–99 [2.5]; [2.11]
	5	КР	2	<u>Контрольна робота</u>	
5			10	<u>Усні форми наукової комунікації</u>	
	1	лекція	2	<u>Основні усні форми наукової комунікації</u> 1. Наукова доповідь і науковий виступ, основні етапи підготовки. 2. Зовнішній вигляд оратора і виголошування промови.	[1.3], с. 115–124 [2.8], с. 277–286
		самостійна робота	2	<u>Типи комунікативних особистостей і їх роль у науковій комунікації</u> 1. Наукове повідомлення, захист проекту як форми усної наукової комунікації. 2. Особливості аудиторії, мета виступу і їх урахування при виборі риторичних прийомів при складанні усного наукового тексту.	[1.2], с. 22–61, 525–556 [1.3], с. 121–124
		індивідуальна робота (конспект)	2	<u>Доповідь у науковому дискурсі</u> 1. Особливості усної публічної промови. 2. Композиційно-логічна побудова усної наукової доповіді та виступу.	[1.2], с. 521–525 [1.3], с. 115–124 [2.8], с. 277–286

1	2	3	4	5	6
		самостійна робота	2	<u>Становлення наукової риторики</u> 1. Класична і сучасна наукова риторика. 2. Властивості публічного мовлення й наукове мовлення.	[1.3], с. 11–27
	2	семінар	2	<u>Монологічне мовлення у науковій комунікації</u> 1. Доповідь як основний жанр усного наукового дискурсу. 2. Умови успішного виголошення наукової доповіді.	[1.3], с. 115–124 [2.8], с. 277–286
6			14	Міжнародні зв'язки та наукові заходи	
	1	лекція	2	<u>Наукові заходи в системі наукової комунікації</u> 1. Наукові конференції в системі обміну науковою інформацією. 2. Наукові дискусії та комунікативні стратегії їх учасників.	[1.3], с. 125–132
		самостійна робота	2	<u>Віртуальний науковий дискурс</u> 1. Види віртуальних наукових конференцій. 2. Умови ефективного проведення віртуальних наукових конференцій.	[2.7], с. 285–308
		індивідуальна робота (виконання вправ)	2	<u>Електронні бібліотеки в системі сучасної наукової комунікації</u> 1. Електронні бібліотеки та видання, їх значення в процесі обміну науковою інформацією. 2. Особливості користування ресурсами електронних бібліотек.	[2.5]; [2.11]
		самостійна робота	2	<u>Тези у науковій комунікації</u> 1. Тези, їх функція. 2. Композиція і мовні особливості тез. 3. Складання заявки на участь в конференції. 4. Визначення ключових слів тез.	[1.3], с. 125–132
		індивідуальна робота (конспект)	2	<u>Листування як форма наукової комунікації</u> 1. Листування, його види у системі наукової комунікації. 2. Особливості листування електронною поштою.	[2.7], с. 285–308
		індивідуальна робота (конспект)	2	<u>Круглий стіл у системі наукової комунікації</u> 1. Призначення круглих столів та їх організація. 2. Правила поведінки в круглому столі з науково-професійної проблематики. Культура наукової полеміки.	[2.7], с. 320–329
	3	семінар	2	<u>Наукові конференції та дискусії в системі наукової комунікації</u> 1. Наукові конференції, їх види та умови ефективного проведення. 2. Наукові дискусії, правила поведінки її учасників.	[1.3], с. 125–132

1	2	3	4	5	6
7			10	Презентація у системі наукової комунікації	
	1	лекція	2	<u>Презентація наукового виступу</u> 1. Наочність на наукових заходах, особливості її використання. 2. Електронна презентація наукового виступу.	[1.3], с. 133–140 [2.7], с. 152–175
		індивідуальна робота (конспект)	2	<u>Технологія наукової презентації</u> 1. Структурування інформації та принципи розроблення електронних презентацій. 2. Загальні вимоги до засобів, форм, способів подання змісту матеріалу в електронній презентації. Основні компоненти дизайну презентації.	[1.3], с. 133–140 [2.7], с. 152–175
		самостійна робота	2	<u>Технології ефективності наукової комунікації</u> 1. Технологія розвитку критичного мислення. 2. Діалогові технології для розвитку умінь наукової комунікації.	[1.3], с. 133–140
		індивідуальна робота (виконання вправ)	2	<u>Науковий проект в системі наукової комунікації</u> 1. Європейські наукові проекти, їх композиційні та мовні особливості. 2. Основні технології складання проекту для українських і європейських фондів. 3. Спілкування з аудиторією при захисті наукового проекту. 4. Риторичні прийоми впливу на публіку при захисті проекту.	[1.3], с. 115–124
	2	семінар	2	<u>Презентація як акт обміну науковою інформацією</u> 1. Особливості використання наочності на наукових заходах. 2. Презентація як жанр сучасної наукової комунікації.	[1.3], с. 133–140 [2.7], с. 152–175
	Підсумковий контроль		4	Диференційований залік	[1.2], с. 5–195 [1.3], с. 3–521
	Усього за дисципліну		90		

V. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Наукова комунікація у сучасному світі.

Опрацювання матеріалу занять 1/1, 1/2.

Підготовка до семінарського заняття 1/2.

Опрацювання теоретичного матеріалу відповідно тематики самостійної роботи з теми 1.

Тема 2. Науковий текст.

Опрацювання матеріалу заняття 2/1, 2/2, 2/3, 2/4.

Підготовка до семінарських занять 2/2, 2/3.

Опрацювання теоретичного матеріалу відповідно тематики самостійної роботи з теми 2.

Тема 3. Наукові комунікації та бібліометрична система.

Опрацювання матеріалу заняття 3/1, 3/2.

Підготовка до семінарського заняття 3/2.

Опрацювання теоретичного матеріалу відповідно тематики самостійної роботи з теми 3.

Тема 4. Писемні форми наукової комунікації.

Опрацювання матеріалу занять 4/1, 4/2.

Підготовка до семінарського заняття 4/2 та контрольної роботи 4/5.

Опрацювання теоретичного матеріалу відповідно тематики самостійної роботи з теми 4.

Тема 5. Усні форми наукової комунікації.

Опрацювання матеріалу занять 5/1, 5/2.

Підготовка до семінарського заняття 5/2.

Опрацювання теоретичного матеріалу відповідно тематики самостійної роботи з теми 5.

Тема 6. Міжнародні зв'язки та форми наукових контактів.

Опрацювання матеріалу занять 6/1, 6/2.

Підготовка до семінарського заняття 6/2.

Опрацювання теоретичного матеріалу відповідно тематики самостійної роботи з теми 6.

Тема 7. Презентація в системі наукової комунікації.

Опрацювання матеріалу занять 7/1, 7/2, 7/3.

Підготовка до семінарського заняття 7/2 та практичного заняття 7/3.

Опрацювання теоретичного матеріалу відповідно тематики самостійної роботи з теми 7.

VI. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

1. Тематика рефератів.

1. Особливості наукової комунікації, її значення для розвитку науки.
2. Основні жанри наукової комунікації та їх особливості.
3. Документована і недокументована наукова інформація.
4. Способи (канали) та форми передачі (обміну) наукової інформації.
5. Відмінності прямої і опосередкованої наукової комунікації.
6. Види і форми наукових публікацій.
7. Наукова інформація та принципи її обробки у кваліфікаційному дослідженні.
8. Науковий стиль мовлення, його підстилі та особливості.
9. Науковий текст та його основні структурні елементи.
10. Основні структурні елементи наукової роботи.
11. Жанрова характеристика анотації.
12. Наукова стаття як науковий жанр.
13. Специфіка реферування наукового тексту.
14. Комунікативні особливості жанру наукової літератури.
15. Анотація і реферат, їх особливості.
16. Принципи наукової етики.
17. Наукове дослідження та авторське право.
18. Особливості складання літературного огляду.
19. Наукова доповідь та наукове повідомлення: мета, завдання, відмінності.
20. Тези як науковий жанр. Порядок написання тез.
21. Наукові комунікації та бібліометричні зв'язки.
22. Індекс цитування та бібліометричні системи.
23. Науковий статус комуніканта (адресанта), його роль у наукових зв'язках.
24. Структура і стиль наукового звіту.
25. Особливості стилю наукового дослідження.
26. Листування як засіб наукової комунікації.
27. Результати теоретичного і практичного (експериментального) досліджень, специфіка їх оформлення.

28. Характеристика і структура дипломної роботи (проекту).
29. Особливості наукового листування.
30. Культура усного наукового спілкування.
31. Особливості наукового дискурсу.
32. Риторичні прийоми усного наукового виступу.
33. Жанри наукового дискурсу, їх місце в науковій професійній комунікації.
34. Стаття, дисертація, тези, проект як наукової текст.
35. Особливості композиції, мови, мовні кліше дисертації.
36. Композиція і мовні особливості усного наукового виступу.
37. Композиція і мовні особливості наукової статті, тез.
38. Риторичні прийоми усного наукового виступу.
39. Презентація як особлива форма впливу на наукову аудиторію.
40. Науковий проект у сучасній науковій комунікації.

2. Тематика конспектів.

1. Інтертекстуальність як текстотвірний фактор у науковому мовленні.
2. Цитація як форма інтертекстуальної взаємодії.
3. Непряма мова у наукових текстах.
4. Фонове посилення як сигнал інтертекстуальної взаємодії.
5. Професійне резюме, його мета та структура.
6. Особливості складання літературного огляду.
7. Особливості усної публічної промови.
8. Композиційно-логічна побудова усної наукової доповіді та виступу.
9. Листування, його види у системі наукової комунікації.
10. Особливості листування по електронній пошті.
11. Призначення круглих столів та їх організація.
12. Правила поведінки в круглому столі з науково-професійної проблематики. Культура наукової полеміки.
13. Структурування інформації та принципи розроблення електронних презентацій.
14. Загальні вимоги до засобів, форм, способів подання змісту матеріалу в електронній презентації. Основні компоненти дизайну презентації.

3. Виконання вправ.

1. Основні принципи зв'язності наукового тексту.

2. Логіка організації речень у науковому тексті.
3. Жанрова характеристика анотації, основні принципи її складання.
4. Специфіка наукового реферування.
5. Оформлення результатів наукової діяльності. План, тези, конспект.
6. Реферат як жанр академічного письма.
7. Електронні бібліотеки та видання, їх значення в процесі обміну науковою інформацією.
8. Особливості користування ресурсами електронних бібліотек.
9. Європейські наукові проекти, їх композиційні та мовні особливості.
10. Основні технології складання проекту для українських і європейських фондів.
11. Спілкування з аудиторією при захисті наукового проекту.
12. Риторичні прийоми впливу на публіку при захисті проекту.

VII. МЕТОДИ ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ

1. Поточний контроль. Під час вивчення «Основ наукової комунікації» передбачено поточний контроль, що проводиться на основі вимог «Положення про систему поточного і підсумкового оцінювання знань курсантів (слухачів, студентів) НАДПСУ». На семінарських і практичних заняттях оцінку слухачі отримують за роботу на заняттях, виконання письмових завдань. Під час семінарських занять курсант може отримати оцінку за знання теоретичного матеріалу, правильне вирішення запропонованих проблемних завдань. Ураховується його знання особливостей наукової комунікації, уміння використовувати, добирати необхідні мовні засоби в різних мовленнєвих ситуаціях. Окрім цього, важливим видом поточного контролю є тестове опитування. Для позитивного оцінювання за цей вид опитування слухач повинен дати не менше 60 % позитивних відповідей. Обов'язковими для оцінки знань умінь та навичок слухачів з навчальної дисципліни «Основи наукової комунікації» є заняття № 1.2, 2.2, 2.3, 2.5, 3.2, 4.2, 4.3, 4.5, 5.2, 6.2, 6.3, 7.2. Слухачі можуть отримати додаткові оцінки за аналіз прочитаної наукової літератури.

2. Підсумковий контроль. Підсумковий контроль (диференційований залік) з «Основ наукової комунікації» проводиться на основі вимог «Положення про систему поточного і підсумкового оцінювання знань курсантів (слухачів, студентів) НАДПСУ».

Підсумковий контроль (диференційований залік) проводиться у формі тестування. Ці завдання дають можливість перевірити, як слухачі засвоїли специфіку наукової комунікації, як знають основні вимоги до наукового мовлення, як уміють грамотно структурувати та викладати думки, визначати особливості комунікативного процесу, виділяти та характеризувати специфіку наукової комунікації тощо. На підсумковому контролі за 26–30 (90–100 %) правильних

відповідей слухач отримує оцінку «відмінно»; за 21–25 (70–89 %) правильних відповідей – «добре»; за 15–20 (50–69 %) правильних відповідей – «задовільно»; за 0–14 (0–49 %) правильних відповідей – «незадовільно». Загальна оцінка за підсумковий контроль є сумою від середньоарифметичної суми балів, помноженої на ваговий коефіцієнт 0,8, та оцінки за підсумковий контроль (диференційований залік, залік), помноженої на 0,2.

VIII. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Оцінювання роботи слухачів на заняттях, виконання вправ, обов'язкових занять здійснюється за чотирибальною системою (2, 3, 4, 5 балів), реферату та конспекту – зараховано/не зараховано.

Загальну оцінку за аудиторну, самостійну (індивідуальну) роботу необхідно вираховувати як середньоарифметичну з поточних оцінок, шляхом ділення суми оцінок (5,4,3,2), на кількість оцінок, отриманих протягом модуля (семестру). Для розрахунку кількість поточних оцінок повинна бути не менше чотирьох. Середньоарифметична оцінка з поточних оцінок складається з оцінок за аудиторну та індивідуальну роботи і проставляється окремою графою в журналі обліку навчальних занять навчальної групи з округленням до 0,01 після останнього заняття з дисципліни, семестру. Оцінки за аудиторну роботу – це оцінки за заняття, під час яких здійснювалось обов'язкове оцінювання, та оцінки, одержані на інших заняттях. За матеріалами пропущених занять, під час яких здійснювалось обов'язкове оцінювання, слухач зобов'язаний відзвітувати до модульного контролю. За кожне пропущене заняття або відсутність оцінки на занятті, під час якого здійснювалось обов'язкове оцінювання, треба рахувати «0» балів.

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за результатами модульних контролів та оцінки одержаної на семестровому контролі. Сумарна кількість балів за дисципліну є сумою від середньоарифметичної поточних оцінок, помноженої на ваговий коефіцієнт 0,8, та оцінки за підсумковий контроль, помноженої на 0,2. Відповідно до набраної сумарної кількості балів, оцінка за дисципліну визначається за національною шкалою, 100-бальною шкалою і шкалою ЄКТС за допомогою «Таблиці відповідності шкал оцінювання» (таблиця 1) та «Шкали переведення національної системи і системи ЄКТС в 100-бальну систему». Слухача, який отримав середньоарифметичну оцінку з поточних оцінок за аудиторну роботу менше 2,0, не відзвітував за контрольні роботи та передбачений робочою програмою навчальної дисципліни вид індивідуальної роботи до підсумкового контролю допускати не можна. Його слід вважати таким, що не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни і виставити оцінку за дисципліну «незадовільно» за національною шкалою, 35 балів за 100 бальною шкалою і FX за шкалою ЄКТС. Результати підсумкового контролю потрібно відобразити в «Журналі обліку навчальних занять навчальної групи» з виставленням загальної кількості балів, набраних слухачем за вивчення дисципліни, відповідної оцінки за національною шкалою, 100-бальною шкалою і шкалою ЄКТС.

Слухача можна допустити до семестрового контролю (диференційованого заліку), якщо він виконав всі види завдань, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Слухача, який отримав середньоарифметичну оцінку з поточних оцінок за аудиторну роботу менше 2,0, не відзвітував за контрольну, індивідуальну роботу, не можна допускати до семестрового контролю. У разі коли слухач не виконав умови допуску до складання підсумкового контролю, то його треба вважати таким, що не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни й у відомості обліку успішності проставити – «не допущений», а в графі «підсумкова оцінка» – підсумкову оцінку «незадовільно» за національною шкалою, 35 балів за 100-бальною шкалою і FX – за шкалою ЄКТС.

Таблиця 1. Таблиця відповідності шкал оцінювання

Сума кількості балів	Бал за 100бальною шкалою	Національна шкала	Оцінка ЄКТС
5,00-4,51	100-90	5	A
4,50-4,01	89-82	4	B
4,00-3,51	81-75	4	C
3,50-3,01	74-67	3	D
3,00-2,6	66-60	3	E
2,59-2,00	59-35	2	FX
1,99-0,00	34-1	2	F

Слухача можна звільнити від складання диференційованого заліку з виставленням оцінки в екзаменаційну відомість відповідно до таблиці відповідності шкал оцінювання, якщо середній бал (середньоарифметична з поточних оцінок за аудиторну, індивідуальну та самостійну 11 роботу) буде не нижче 4.01.

ІХ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Базова

- 1.1. Діденко О. В., Шумовецька С. П. Основи наукової комунікації : навч. посіб. Хмельницький: Вид-во НАДПСУ, 2018. 166 с.
- 1.2. Селігей П. О. Світло і тіні наукового стилю: Монографія / НАН України. Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2016. 627 с.
- 1.3. Семенов О. М. Культура наукової української мови: навч. посіб. К.: ВЦ «Академія», 2010. 216 с.

2. Допоміжна

- 2.1. Довідник здобувача наукового ступеня: Зб. нормат. док. та інформ. матеріалів з питань атестації наук. кадрів вищої кваліфікації / Упоряд. Ю. І. Цеков; Попереднє слово Р. В. Бойка. Київ: Ред. «Бюл. ВАК України», 2009. 64 с.
- 2.2. Зелінська Н. В. Поетика приголошеного слова: українська наукова література XIX – початку XX ст. Львів: Світ, 2003. 352 с.
- 2.3. Еко У. Як написати дипломну роботу: Гуманітарні науки / Пер. за ред. О. Глотова. Тернопіль: Мандрівець, 2007. 224 с.
- 2.4. Колоїз Ж. В. Основи академічного письма : практикум. Кривий Ріг: ФОП Маринченко С. В., 2019. 178 с.
- 2.5. Копанєва В. Бібліотека як центр збереження інформаційних ресурсів Інтернету: [монографія] / НАН України; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. К., 2009. 198 с.
- 2.6. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови: Навчальний посібник з алгоритмічними приписами. / Г. С. Онуфрієнко. 2-ге вид. перероб. та доп. Київ.: Центр навчальної літератури, 2009. 391 с.
- 2.7. Психологічні особливості творення наукового тексту: Методичні рекомендації / За ред. В. В. Андрієвської. Київ: 2008. 216 с.
- 2.8. Черемська О. С. Основи творення наукового тексту: Конспект лекцій. Харків: Харк. нац. екон. ун-т 2006. 55 с.
- 2.9. Шемаєва Г. В. Електронні ресурси бібліотек України в системі наукових комунікацій: монографія / Г. В. Шемаєва ; Харк. держ. акад. культури. Харків: ХДАК, 2008. 289 с.
- 2.10. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та програма курсу. Київ: б.в. 2016. 61 с.

3. Словники, довідкова література

- 3.1. Береза Т. Мовою бестселерів. Сучасний словник живої мови. Львів: Априорі, 2017. 800 с.
- 3.2. Береза Т. Скажи мені українською. Львів: Априорі, 2019. 456 с.
- 3.3. Береза Т. Слова, що нас збагачують. Львів: Априорі, 2016. 384 с.
- 3.4. Волощак М. Неправильно – правильно. Довідник з українського слововживання. Київ: Марія Волощак, 2020. 240 с.
- 3.5. Клименко Н., Мельник-Крисаченко П. Українська – легко! Харків: КСД, 2016. 288 с.
- 3.6. Мова – не калька: словник української мови / Т. Береза, І. Зубрицька, Ю. Зелений. Львів: Априорі, 2016. 664 с.

Х. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Лабораторія ефективних досліджень [http://sslabs.com.ua/Home/Post/40/200--movnix-kl%D1%96she-dlya-stvorennya-naukovix-tekst%D1%96v-\(chastina-2\)](http://sslabs.com.ua/Home/Post/40/200--movnix-kl%D1%96she-dlya-stvorennya-naukovix-tekst%D1%96v-(chastina-2))
2. <http://ukrlit.org/slovnyk> (Тлумачний он-лайн словник української мови)
3. <https://www.m-translate.com.ua/slovník/electronic> (Сучасний електронний словник української мови)
4. <https://ukr-mova.in.ua/perevirka-tekstu> (Перевірка тексту/ Мова – ДНК нації)
5. <https://ukrainskamova.com/index/wiki/0-30> (Перевірка орфографії. Офіційний сайт української мови)
6. <https://site-analyzer.pro/uk/services-seo/spellchecking/> (Перевірка орфографії і пунктуації)
7. <https://soloveiko.io/perevirka-tekstu/> (Перевірка тексту українською мовою)

